

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานคุ้มครองเด็ก ในจังหวัดสงขลา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

อนันต์ ดิสระ¹

ความนำ

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานคุ้มครองเด็กในจังหวัดสงขลา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานคุ้มครองเด็กในจังหวัดสงขลาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ประมวลแนวคิดในการดำเนินงานคุ้มครองเด็ก และเพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก ตลอดจนชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาพบว่าในจังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาเด็กที่เกิดขึ้นแบ่งออกเป็น 10 ประเภท คือ เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กกระทำความผิดเด็กที่มีปัญหาความประพฤติ เด็กถูกทารุณกรรม เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ เด็กพิการ เด็กกำพร้า ยาฆจน บิดา-มารดาต้องโทษ เด็กติดเชื้อเอดส์ และเด็กถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ โดยมีการประสานความร่วมมือจากหลายๆ หน่วยงานในการดำเนินงานป้องกัน ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก เช่น หน่วยงานด้านการแพทย์ ด้านกฎหมาย ด้านการ

ศึกษา ด้านสวัสดิการ สังคมและสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคเอกชน ด้วยการวางแผนทาง ขั้นตอน และวิธีการแก้ไขช่วยเหลือเด็กที่ประสบปัญหาแต่ละประเภทซึ่งมีศูนย์คุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา อยู่ที่สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดสงขลา ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน และรับนโยบายจากคณะกรรมการคุ้มครองเด็กประจำจังหวัด และประสานการคุ้มครองตลอดจนการช่วยเหลือเด็กกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานคุ้มครองเด็ก เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการป้องกันและคุ้มครองเด็กต่อไป

แนวทาง ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติการแก้ไขช่วยเหลือเด็กที่ประสบปัญหาจะมีขั้นตอนการรับแจ้งเรื่อง การสอบข้อเท็จจริงโดยทีมสหวิชาชีพ ส่วนขั้นตอนการช่วยเหลือรวมถึงการคุ้มครองและพัฒนาต้องอาศัยหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งในขั้นตอนนี้ได้มุ่งเน้นให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการติดตามประเมินผล รวมถึงการป้องกันและเฝ้าระวังเพื่อไม่ให้เด็กเกิดปัญหาซ้ำซ้อนหรือถูกกระทำ โดยมีทีมสหวิชาชีพครอบครัวชุมชนและ

¹ นักสังคมสงเคราะห์ 9, สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เฝ้าระวังคอยดูแล ป้องกันไม่ให้ถูกกระทำซ้ำอีก ในขั้นตอนนี้ผู้ที่ติดตาม และประเมินผลจะต้องมีการวางแผนในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือและมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กใน จังหวัดสงขลาได้จัดทำขึ้นเพื่อที่จะดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการป้องกันปัญหาและพัฒนา คุณภาพชีวิตของเด็กให้ดีขึ้นสอดคล้องกับพระราช บัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ซึ่งมีแนวทางการ ดำเนินการงาน ได้แก่

1. การพัฒนาบุคลากร
2. การพัฒนาโครงสร้างการคุ้มครองเด็ก
3. การพัฒนาระบบ
4. การพัฒนาเครือข่าย

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะเชิง นโยบายและมาตรการ รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนตลอด จนองค์กร ชุมชน และสถาบันได้เข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินงานคุ้มครองเด็กในจังหวัดสงขลา ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการ

1. รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และให้ความสำคัญในการคุ้มครองเด็กตามพระราช- บัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ตลอดจนสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินการจัดตั้งกองทุน

2. มีการรณรงค์ และสร้างจิตสำนึกให้เกิ ดขึ้นแก่ประชาชนทุกคนในเรื่องการคุ้มครอง และ พิทักษ์สิทธิเด็ก โดยการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

3. เสริมสร้างสถาบันครอบครัว ชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง และเป็นรากฐานใน การคุ้มครองเด็ก

4. ส่งเสริมสถาบันศาสนาทุกศาสนาให้มี ส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็กโดยรัฐบาลสนับสนุน

งบประมาณดำเนินงาน

5. ระดมทรัพยากรหรือสรรพกำลังในการ ปกป้องคุ้มครองเด็กในรูปของการจัดตั้งเครือข่าย องค์กร เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กอย่างครอบคลุมทุก กลุ่มเป้าหมาย

6. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติเพื่อการ คุ้มครองเด็กทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นรูปธรรมที่ ชัดเจนและขยายออกสู่ระดับจังหวัด เพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. พัฒนาคณาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านเด็กใน องค์กรภาครัฐและเอกชนให้มีความรู้ ความเข้าใจใน การดำเนินงานด้านการคุ้มครองเด็กตามพระราช บัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

2. เสริมสร้างให้ครอบครัว ชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิด ความตระหนักในเรื่องการคุ้มครองเด็กและเข้ามามี ส่วนร่วมในการดำเนินการ

3. เสริมสร้างให้เกิดทีมสหวิชาชีพในจังหวัด มีการประชุมทีมสหวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสร้างระบบ การประสานส่งต่อให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

4. จัดทำฐานข้อมูลเด็กในระดับจังหวัดให้ เกิดขึ้นเพื่อเป็นฐานในการดำเนินการช่วยเหลือและ คุ้มครองเด็ก

5. ส่งเสริมให้มีอาสาสมัครในชุมชน เพื่อ สอดส่องดูแลเฝ้าระวัง ตลอดจนรายงานประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือและ พัฒนาเด็ก

6. มีการรณรงค์ให้ประชาชนเกิดแนวคิด ความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักในการคุ้มครอง เด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร แผ่นพับ เป็นต้น

7. มีการจัดทำมาตรฐานการทำงานของทีม
สหวิชาชีพพร้อมกันอย่างชัดเจนเพื่อใช้เป็นมาตรฐาน
ร่วมกันในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก

8. ส่งเสริมให้มีเครือข่ายในการทำงาน
คุ้มครองเด็กอย่างเป็นรูปธรรมให้ชัดเจน โดยเริ่ม

ตั้งแต่ในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับ
จังหวัด เพื่อให้มีเครือข่ายในการทำงานแก้ไข ช่วย
เหลือป้องกันและพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

